www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 234. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 8. жовтня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 234. Jersey City, N. J., Thursday, October 8. 1925. THREE CENTS

Кулидж промовляє на зборах Леґіону за толеранцією.

ОМАГА, Небраска, 6. жовтня. — Президент Кулидж виголосив тут на конвенції Американського Леґіону промову, в котрій домагався за толеранцією в американському життю для всіх релігій та національностий. Його слова пояснюють яко виразний виступ проти Ку-Клакс-Клена та переслідування Німців, яке ще подекуди проявляється серед Американців.

В другій частині своєї промови президент говорив, що в нинішні часи війна не зробить тільки, що переговори. Він остерігав також край перед пропаґандою зі сторони офіцирів армії.

ЗБОРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 6. жовтня. — Нині почалася тут річна конвенція Американської Федерації Праці. Заповіджені з гори виступи комуністів не повелися. Конвенція находиться в руках ярих ворогів комунізму.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ВЕЛИКОЇ ПЕКАРСЬКОЇ СПІЛКИ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 6. жовтня. — Річна конвенція Американської Федерації Праці заняла виразне становище проти великої 400-міліонової пекарської спілки, яка тепер орґанізується з цілого ряду великих пекарень. Юнія станула на становищи, що така орґанізація булаби шкідлива для робітників, бо вона зломилаби сейчас юнію та вела роботу скебами. Конвенція зажадала від уряду розведення слідства над сим новим підприємством.

ВЖЕ БОЯТЬСЯ НЕДОСТАЧІ ВУГЛЯ.

НЮ ЙОРК, 6. жовтня. — Чарлз Бері, голова нюйорської стейтової вуглевої комісії, остерігає суспільність, що Ню Йорк має твердого вугля дуже мало та що як страйк майнерів затягнеться троха довше, Ню Йоркови прийдеться таки не мало бідувати.

Він радить купцям вугля не давати твердого вугля тим, що його вже дещо мають.

ПРИГОДА ПРОГИБИЦІЙНОЇ ЛОДКИ.

НЮ ЙОРК, 5. жовтня. — Всі кораблі здовж побережа Атлянтійського океана занепокоїлися немало, діставши нині бездротну телеграму, яка доносила, що лодка прогибицінного уряду ч. 101. находиться в небезпеці затоплення. Телеграма мала наголовок „С-О-С", що значить: Сейв Авр Совлс, спасайте наші душі, та подавала положення загроженої лодки. На подане в телеграмі місце сейчас вибралося кілька кораблів, які в той час находилися оподалік. Приїхали на означене в телеграмі місце, але не найшли нічого. Догадалися сумної річи; певно вони приїхали за пізно, певно, лодка вже потонула.

Тимчасом вечером всі кораблі дістали вістку з Атлентик Ситі, в стейті Ню Джерзі, що туди приїхала власними силами лодка 101. Показалося, що через якусь, близче ще не описану подію, лодка набрала води до машинового відділу та не могла працювати одною машиною. Друга машина, однак, працювала добре, і лодка власними силами доштигулькала до порту, забувши навіть повідомити кораблі, що її не грозить така страшна пригода, як вона спершу подала.

УРЯД УЖЕ РОЗВІВ СЛІДСТВО НАД НОВИМ ПЕКАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — Департамент судівництва, довідавшися про плян сотворення величезної пекарської компанії з 400 міліонами долярів капіталу, вже почав слідство над сею пекарнею, щоби переконатися, чи нове підприємство не буде обмежати свобідної торговлі тим підприємствам, які не приступлять до нового.

Уряд уже дістав ряд скарг від пекарень, які побоюються, що сотворене нового підприємства буде значити тільки, що смертельний присуд проти менших пекарських підприємств. Слідство буде робити федеральна торговельна комісія.

БУДЖЕТ НЮ ЙОРКУ ЗРОСТАЄ ЗА ОДИН РІК О 25 МІЛЮНІВ.

НЮ ЙОРК, 5. жовтня. — Буджет міста Ню Йорку на рік 1926. буде виносити приблизно 25 міліонів долярів більше, як попереднього року, себто величезну суму 425 міліонів долярів.

ПРИСЯЖНІ СУДДІ КРИТИКУЮТЬ УРЯДОВИЙ ШПИТАЛЬ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — Велика лава присяжних суддів, що розслідувала обходжене уряду з ветеранами великої війни, звернула увагу конґресу на невідповідне обходжене з ветеранами в шпиталю для умово хорих ветеранів Св. Елисавети в Вашинґтоні.

В сьому шпиталі є кожо тисячу хорих ветеранів. Шпитальні послугачі обходяться з ветеранами крайно не по людськи. Двох з них побито одного жовніра так тяжко, що сей помер наслідком побоїв. Лава присяжних суддів поставила сих двох доглядачів на суд за вбийство.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

САКРАМЕНТО, Калїфорнія, 5. жовтня. — Пасажирський поїзд зелізниці Сендерн Пасифик ударився з тагаровим поїздом тої самої зелізниці недалеко від місця Спарис, в стейті Невада. Підчас катастрофи погиб на місци машиніст особового поїзду. Нічкур тагарового поїзду десь пропав без вістки, а 8 пасажирів відвезено тяжко покалічених.

ВИБРАЛИ ДО МІСЬКОЇ РАДИ НЕБІЩИКА.

ГАРТФОРД, Коннетикат, 5. жовтня. — На републиканський лісті „самостійних", що побідила при вчорашних виборах до міської ради, [illegible] Бодл-Портера, [illegible] його [illegible]

РЕВІЗІЯ І ДИВОВИЖНЕ СЛІДСТВО У ЩИРЦІ.

Дня 19. серпня, с. р. на розсвіті, на величезне здивування всіх громадян Щирецчини, переведено ревізію в помешканнях Українців що стоять близько до культурно-просвітнього життя повіту. Цею ревізією „власть імущії" ущасливили пп.: гол. виділу філії „Просвіти" та Кружка УПТ. в Щирці, д-ра Б. Савчака, д-ра Жука, дир. Задаткової Каси В. Могильницького, дир. чит. хору, С. Хамуляка і уряд. УПТ. Я. Малиновського, Причиною послужив донос, на підставі якого вчинився „аляр" ріжного рода поліції. Зіхалось їх понад 15. Окружили будинок Задаткової каси та почали глядіти „боювки". Попереклали всі канцелярії та приватні помешкання названих громадян, перевернувши все те до гори ногами і не найшовши нічого, розпочали слідство, яке тріває ще й досі... Всіх підозрілих (на їх думку) тягають на постерунок поліції (декого й під багнетом) і допитуючи задають часто-густо такі питання, як нпр. „Поцо др. Савчак ездзі до Львова? Поцо др. Савчак і др. Жук ездзілі в леце до Ворохти? Длячего, не кто інни, а пп. Хамуляк і Малиновскі працуйон в канцелярії? А вже вершком проникливости було питання, чому п. Хамуляк мешкає в Щирці а не в Горожанні вел. (його роднине село).

КРОВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ АМБАСАДИ В ПАРИЖІ.

Паризький денник „Котідієн" повідомляє про кровавy комуністичну демонстрацію проти польської амбасади в Парижі. Комуністи на знак протесту проти розстрілу Гібнера і тов. у Варшаві, без уваги на заборону поліції зібралися на пл. Опери і вул. Монтмартр. Походом пійшли перед будинок польської амбасади і болгарського та румунського посольства. Відділ поліції, що пильнував польську амбасаду з витягненими револьверами, візвав демонстрантів розійтися. Кількох поліцаїв було ранених. Арештували коло сто комуністів, між ними й польських, одного Москаля й одного Німця.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ ЕМІГРАЦІЇ З РОСІЇ.

На основі інформацій з Берліна, амбасадор Росії в Берліні Крестінський, заповів на конференції з журналістами, що центральне совєтське правительство має з приводу осьмої річниці істнування Совєтського Союза, дня 17. падолиста с. р. оголосити загальну амнестію для емігрантів. Ся амнестія обіймє отже всю еміграцію поза межами Росії, що дає могти повернути без нараження на доходження сторони совєтського уряду.

КОШТИ КОЛЮМБОВОЇ ВИПРАВИ.

Один італійський журналіст віднайшов у ґенуенському архіві подробиці про кошти Колюмбової виправи. Ось вони: керовник експедиції одержував 1600 ліра річно, оба капітани по 500 ліра кождий. Платня залоги виносила 12¼ ліра місячно на одного чоловіка. Кошти виекаіпування фльоти виносили 14 тисяч ліра, за[illegible] 36 тисяч ліра [illegible]

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Смерть люта не спить і не перебирає. В день і в ночі, молодих і старих, вона все пожирає, бідних і богатих, обезпечених і необезпечених.

Загостила та і невмолима смерть і до нашої громади. Видерла жені дорогого мужа, а товариству Сокіл від. 218 У. Н. Союза, основателя. По довгій і тяжкій недузі зачинив свої стаpечі очі навіки дня 2 с. м. наш основатель Ігнатій Бурит, проживши 62 роки,. Покійний полишив обезпечену свою жену Анастазію Бурит.

Покійний Гнат Бурит родився 1863 року в селі Більшанці, пов. Ліско, Галичина.

До Америки приїхали в 1900 р. і осів на стало в Іст Янгстаун, Огайо, працюючи на щоденний хліб насущний. По кількалітнім життю на іміґрації почав покійний мислити о обезпеченню на випадок смерти, щоб його жена не була віддана на ласку людий. І при помочі тодішного пароха о. Вас. Зацерковного удалось пок. Гнатови дня 25-го мая, 1910, оснувати 218 відділ Укр. Нар. Союза з 12 членів, в котрім довгі роки працював в уряді касієром. Своєю ідейною працею зеднав собі пошану і довіре не тільки у відділі, але взагалі в цілій тутешній українській громаді.

Похорон відбувся 5-го жовтня при великій участи членів і громадян місцевих і позамісцевих.

Земле, хотяй не наша, будь йому пером.

С.

СЛІДИ ПЕРЕДІСТОРИЧНИХ МАЛПОЛЮДЕЙ?

Подія, що в південній Африці найдено череп зв. Таунг, що мав би належати до передісторичного малполюда, дає вчеим нагоду для дальших дослідів і здогадів, що в Африці жили великанські малполюде. Цікаві здогади на цю тему подає африканський ловець слонів Бел. Він оповідає в „Контрі Лайф" про ловецькі пригоди в французькому Конго. До нетрів боялися тубольці йти з ним. Казали, що там є „духи, злі духи". Бел постановив розслідити, що то за тайна скривається в цих словах. З трудом удалося йому намовити тубольців, щоби йшли з ним до нетрів. Вони запровадили його у нетри, але таки задержалися перед місцем, якого так боялися. Бел пійшов дальше і побачив тут слід величезної стопи чоловіка, витиснений у твердій скелі. За тим великим виразним відтиском слідували вже не такі виразні, похожі на сліди чоловіка в мягкій глині. Але біля цього великого сліду був відтиск малої стопи, начеб із цим великаном ступала дитина. Бел приклав до того малого відтиску свою ногу і переконався, що його стопа значно менша від тої дитячої. Бел думає, що то сліди передісторичної раси, яка на мягкій землі підчас вульканічної катастрофи зимила ці сліди, а вони потім затвердли.

НОВИЙ СТАНИСЛАВІВСЬКИЙ ВОЄВОДА.

Розпорядженем президента Войцеховського звільнено нинішнього станиславівського воєводу Юристовського з посади й іменовано воєводою дотеперішнього заст. воєводи Де Вільоа.

АМЕРИКАНСЬКА ТАРИФА.

Обовязуючий в Злучених Державах пашпортовий тарифний закон війшов в силу в 1922 році. Він установляє так звану „протекційну тарифу", значить окремі оплати, мито, на вводжений в Америку крам, для того, мовляв, щоби охоронити американську промисловість, щоб вона могла видержати конкуренцію з імпортованим товаром, який без мита міг би виперти з базарів американську продукцію.

Тарифний закон, вповні надрукований, представляє з себе обемисту книжку на 198 сторін. Він точно перелічує, яке мито наложене й мусить бути заплачене за кожний привезений в Америку предмет. Найбільшим оплатам підлягають предмети і товари, яких богато продукує сама Америка. І так тарифа на готову одежу (убрання) — 35 відсотків її вартости, на шовкові речі 60 відсотків, на електричні батерії 40 відсотків, на хірурґічні інструменти 45 відсотків, на оружжя 55 відсотків, на обув 35 відсотків, на годинники від 75 центів до 10 долярів за штуку і т. д. На ростинний і мінеральний олій накладено мито в висоті 25 процентів його вартости, на хімічні продукти теж 25 відсотків, на анґлійські книги й анґлійські музичні твори 15 відсотків, на цукор один і чверть цента за фунт і т. д.

190 предметів і продуктів допускають до ввозу в Америку без тарифних оплат. Той спис свобідного краму включає різне хліборобське знаряддя — плуги, борони, молотілки і таке инше, — всякі антітоксини і лікарські средства, деякі хімічні кваси, каву і какао, цемент, вугіль і вугільні продукти, асбест, шкіру, кінську шерсть, необроблені мінерали, літоґрафічні камені, штучні зуби, банани і т. д.

На книжки в анґлійській мові наложено тарифову оплату, але книжки в инших мовах можна ввозити свобідно. Не підлягають оплаті картки, рисунки і скульптури, привожені малярами і різьбарами. За ввіз дорогоцінних каменів платиться 55 відсотків їх вартости.

Іміґрант чи турист приїзджаючий в Америку не платить нічого за свій багаж, як що той не має вартости понад сто долярів. Взагалі може свобідно привезти також всякі домашні речі і предмети для особистої потреби. Також свобідно допускаються речі прислані взаграниці як дарунок мешканцеви Америки.

Зовсім не можна привозити в Америку друковані твори, картини й фотоґрафії порноґрафічного характеру, ліки і средства проти вагітности, лотерійні білети або оголошення про льотерію, твори продуковані трудом арештантів, і т. и.

Закон дозволяє президентови накладати на імпортовані товари додаткову тарифу до висоти 50 відсотків вартости товару.

ПРАВОСЛАВНІ ЄРАРХИ „КРІПКІ" ДУХОМ.

З Вільна доносять, що архимандрит православної церкви Филип Морозов зголосив своє виступлення з православної церкви і переійшов до костела римо-католиків.

ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ" ЧИТАЄ ДО СЬО ТВОЇХ ЛЮДЕЙ, ТОМУ ВОНА Є НАЙКРАЩИМ ОРГАНОМ ДЛЯ ОГОЛОШЕНЬ.

Суперечка між аліянтами і Німеччиною із-за границь Польщі і Чехо-Словаччини.

ЛОКАРНО, Швайцарія, 6. жовтня. — Французькі делеґати кажуть, що Німці хотять на тутешній конференції роздвоїти аліянтів, щоб їм лекше добитися свого.

Особливо, кажуть вони, Німці хотять розбити аліянтів на два табори у справі границь Польщі і Чехо-Словаччини, а радше оставити Францію саму з тими її маленькими державами і тоді польські і чеські границі усунути з порядку нарад конференції.

Французи бояться невдачі цілої конференції ізза польських і чеських границь, але знову не вірять, що зможуть і сим малим державам їх теперішні границі забезпечити.

Се тепер найприкрійша і найтруднійша справа і, як заповідають, її можуть розвязати проти волі і пляну Франції і тих малих держав.

СКРШИНСЬКИЙ І ЧІЧЕРІН.

ЛОКАРНО, 6. жовтня. — Сьогодня приїхав сюди польський міністер закордонних справ Скршинський і чеський др. Бенеш.

Кажуть, що Скршинський буде просити конференцію, щоб запросила Чічеріна і вислухала його поглядів про границі, та що Бенеш підпре прошенне Скршинського.

ЗАКОН ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — Тутешні газети пишуть, що посли внесуть в парляменті законопроєкт проти комуністів в Анґлії.

В проекті закона буде заборона аґітації за зміною конституції при помочі революції.

ВОЄННИЙ СТАН В ГРЕЦІЇ.

ЛОНДОН, 6. жовтня. — З Атен, столиці Греції, сповіщають, що правительство Пангалоса проголосило воєнний стан в цілій Греції.

Причиною того був страх Пангалоса, що вибухнуть заворушення з приводу заповідженого на нині суду над бувшим премієром Папанастазіосом. Сей процес в останній хвилі відкликано.

КАРА НА ЗРАДНИКА.

ФЕЗ, столиця Марока, 6. жовтня. — Ріфи жорстоко покарали свого міністра закордонних справ Магомеда Зезіяна за зраду в користь Франції. Його привязано до дула гармати і розстріляно на кусники.

ПЮТЬ.

МОСКВА, 6. жовтня. — Від неділі люди пють до безтями в Москві і в цілій Росії.

В самій Москві денно продають тепер 100,000 кварт сивухи (водки), не числячи дорозших горівок. Люди стоять під торговлями у рядах, вижидаючи нетерпеливо своєї черги. Біля одної торговлі стояли чоловіки і жінки в чотирох рядах і мали зі собою коновки, горшки, а навіть самовари, бо начиння і фляшок тепер мало в Росії.

Люди всюди пють і гуляють, а поліція звозить пяних і замикає до арештів.

Жінка небіщика Леніна Крупская з того приводу написала заяву в газетах, що скасоване заборони горівки в Росії се сором для совєтської влади.

ЗМОВА НА ЖИТТЄ МІНІСТРА.

БЕРЛІН, 6. жовтня. — Тутешня преса і закордонна подає чутки про те, що німецькі націоналісти хотіли отруїти міністра Штреземанa, піддаючи йому трутину в поживі в Локарно.

Шеф тутешньої тайної поліції Вайс заперечує сю чутку і додає, що се навіть неможливе, бо міністер Штреземан узяв зі собою до Локарно свого кухаря, який дуже докладно контролював усю закуплену поживу.

АНГЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

ОДЕСА, Україна, 6. жовтня. — Тутешня преса подає, що на Чорне море виплили два анґлійські воєнні кораблі найновійшої будови.

КИРИЛО ВРАТУВАВСЯ.

ПАРИЖ, 6. жовтня. — Експресовим поїздом, який їде з Парижа до Праги, їхав між іншими кандидат на російський престол Кирило Романов. Сей поїзд наїхав біля Штрасбурга на тагаровий поїзд і в катастрофі згинуло дві особи а кількох було ранених. Тільки Кирилови нічого не сталось. З того приводу пригадують, що йому таксамо нічого не сталось тому 20 літ, коли Японці висадили у воздух воєнний корабель Петропавловск, на якому він находився.

ДЕ РІВЕРА ХОЧЕ БУТИ 5 ЛІТ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 5. жовтня. — Ґенерал Примо де Ріверa, голова військової директорії в Еспанії, заявив, що його влада мусить бути найменше 5 літ, щоб вичистити Еспанію з продажних урядників і політиків. Щойно тоді можна буде, каже, привернути цивільну владу.

Він теж заповів, що директорія скоїфікує власність аґітаторів, котрі вчинили закордонні для пропаґанди проти директорії, і сим робом змусять їх вернутись домів і стати перед судом.

Військова директорія в Еспанії має тривати 2 роки, тож по думці Ріверa ще мала-б тривати три роки.

КРЕДИТ ДЛЯ РОСІЇ.

МОСКВА, 5. жовтня. — Російський совєтський міністер скарбу, Сокольнікова заявив, що [illegible] російському совєтському державному банкови кредит у [illegible] [illegible]

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:	ПЕРЕДПЛАТА:
Three cents a copy.	Поодиноке число три центи.
One year ..... $ 7.00	На рік ..... $ 7.00
Six months $3.75	На пів року ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00	На три місяці ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерзи Сіті і Заграницею:
One year $10.00	На рік $10.00
Six months ..... $ 5.00	На пів року ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75	На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КУДИ ДІВАЮТЬСЯ ГРОШІ ЗБИРАНІ ОБЄДНАННЄМ НА ДОПОМОГУ ГОЛОДНИМ?

Всі жертви, які збирає Обєднанне в Америці на допомогу голодуючим, висилається до Краевого Комітету „Голодному Селу", який розділює їх по повітам. Краевий Комітет видає бюлетини, в яких подає інформації щодо розміру голоду та акції допомоги голодуючим, а заразом повідомляє загал, куди посилає допомогу.

В послідньому бюлетині ч. 22, за місяць вересень с. р. читаємо таке:

РОЗДІЛ ДОПОМОГИ.

На засіданню Краевого Комітету Допомоги Голодному Селу 4. вересня с. р. ухвалено видати допомоги пошкодованим повінню через Повітові Комітети допомоги „Голодному Селу" в таких повітах: Повіт Станиславів 1000 зол., пов. Калуш 1000 зол., пов. Стрий 1000 зол., Добромиль 1000 зол., пов. Рогатин 1000 зол. Крім цього ухвалено видати допомогу у висоті 500 зол. погорільцям с. Хоростково коло Копичинець.

Дальший розділ допомоги відбудеться на найблизшому засіданню Комітету.

І ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА НЕПОКОЇТЬ ПОЛЬЩУ

Чехів називають в Европі славянськими Жидами. В той спосіб пояснюють їх характер, а саме, що Чехи нарід практичний, який у своїх поступках кермується в першій мірі особистою користю.

Коли Чехо-Словаччина заключила з Польщею договір, а польські часописі розписувались над тим, що говорив чеський міністер заграничних справ Бенеш про польсько-чеське збратанне, онад тільки консервативна польська газета похитувала сумно головою та писала: Та добре, що заключено договір, але чи ми подумали про се, хто то буде платити кошти того договору. На нашу думку, егоїстичні Чехи — ні.

Той голос пригадала собі тепер Польща з приводу маленького, невинного інциденту. Ото проворний Бенеш, як побачив зміну фронту алянтів супроти Німеччини та можливість нової міжнародньої констеляції, почвалав чим скорше до Німеччини. Звернувся до німецького міністра заграничних справ Штреземана з пропозицією, чи не могла би так Чехо-Словаччина й Німеччина вирівнати між собою деякі „непорозуміння".

А то вкололо Польщу. Бо якжеж так можна? Щойно обіймались і братались і присягали собі вірність до смерти в боротьбі проти Німців, а тут зрада в ясний день! І чи дійсно не бідна та Польща, скажіть так самі добрі люди та хоч пожалуйте її! Та хто чим воює від того й гине. Польща не вміла додержати ні одної присяги, ні одного договору з Україною. Не додержує навіть в теперішних часах тих умов, які зобовязались перед алянтами точно виконувати. Хай же не дивується, коли і її така доля стріне. Всі її покинуть, а той слушний час ще прийде. Будуть її розбирати і ніякі договори не вратують її від того.

НІМЕЦЬКІ МАНЕВРИ В СХІДНИХ ПРУСАХ

Нічого дивного, коли яка держава переводить маневри. Се річ звичайна і буденна. Недавно відбулись такі маневри навіть і в Польщі, але на наших рідних землях, оттам коло Бродів і Рівна. Витовкли нашим селянам збіже в полі; випили кілька вагонів вина; покалічили невинних людий; заїхали пару коний, тай по маневрах. Остався тільки поганий посмак в державному скарбі, бо треба було витратити на ту забаву грубі міліони, щоб дізнатись, що польська армія пса варта.

А Німцям заборонено версайським договором навіть маневри відбувати. Дозволено хиба тільки тихі незначні військові вправи.

Але як повіяло іншим духом, Німці піднесли голову та відбули і собі того року маневри. Та справа перейшла майже незамітно. Тільки ілюстровані часописі подали фотографічні знимки.

Не змовчала тільки Польща. Настрашило її найбільше те, що Німці відбули маневри в Східних Прусах, де ще ніколи маневрів не було. Чому якраз там, а не деінде? Думали і таки знайшли відповідь. Східні Пруси граничать з Польщею, значить, Німеччина приготовляється до війни з Польщею, коли там відбуває маневри. А коли так, то біда. Небезпека зближається. Одні штурмують Францію, щоб заборонила Німеччині такого визиваючого кроку; другі кричать, що Москалі хоч годяться, але також відбувають маневри над польською границею; треті радять підвисшити негайно армію підчас мира до міліона і т. д. Словом стала метушня. І то задля маневрів розробленої Німеччині. Чують бідолахи знать близький конець, коли так всього лякаються.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЦЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

З ДНЯ

ВІД МИРА ДО МИРА.

Французькі імперіялісти, котрі при допомозі Лойда Джорджа і покійного Вилсона оголосили мир у Версаю проти Німеччини, гадали, що вже весь світ буде спокійний, а вони будуть панувати з багнетом в руках як за часів Наполеона.

Але скоро переконались, що часи багнета минули, а настали часи золота. Найліпші багнети не поможуть, як паперовий франк не варта золота. Вони побачили, що не їх багнет царить у світі, а доляр американський і стерлинг англійський, що вартують золото.

Отже ховають багнет і хотять мира. Замісць версайського приймуть локарненський, як світові фінансісти скажуть, аби тільки трохи піднести падаючого паперового франка.

Бо бизнес все таки бизнесом. От Німеччина і податки Доса платить, а що не має армії понад арміями, якось біду латає і гроші має. Отже і Франція вже пристане бути „рівною" з Німеччиною і якщо ся підпише, що не буде на неї нападати, так розпустить армію і зачне ощадну господарку, щоби франка ратувати, а може й озолотити.

А хто як хто, а Англія й Америка мають в сьому ще більший бизнес, бо Франція їм винна міліярди, то із „замирення" їм щось капне.

Скажете, Америки нема в Локарно. Є духом. От сьогодня пішла туди депеша з Вол Стріт в Ню Йорку, що Франції відмовлено нової позички. Ся телеграма заступить десять міністрів або амбасадорів.

Колись генерал Фош диктував у Версаю мир Німеччині, а сьогодня держить Францію за одну руку доляр а за другу стерлинг і кажуть: „Пиши!" І вона пише!

І Німеччина пише, не так як „рівна" з усіми побідниками, а з тихого внутрішнього вдоволення, що бодай рівна Франції, бо і ся вже побіджена — доляром і стерлингом.

Безперечно, що Німеччина тепер буде почуватись сильнійшою, коли ослаб її найбільший ворог і всі вороги Німеччини тепер будуть почуватись менше безпечні.

Польські „границі".

Де є яка конференція, чи зібранне, чи нарада, чи вистава, чи гостина якого міністра, — зараз туди біжить Польща зі своїми „границями."

Приїздить з „тлумаком"; розвиває поранені, окровавлені, безсильні границі; показує їх прилюдно і плаче: Бійтеся, Бога, ратуйте ті нещасні границі, а то тріснуть на шматки і сліду з них не останеться! А що тоді буде з Польщею, якої так потрібно браттям Грабським і небіщиком Вилсонови?!!

Що-ж з тими нещасними границями зробити? — питається Чемберлейн. Можеб їх дійсно як „забезпечити?"

Та вони і без „забезпечення" будуть хорі, але вилічити їх то ані нема кому ані ніхто на се не має і ніколи не матиме ліку.

Може наприклад Німеччина „забезпечити" німецько-польську границю. Тоді Польщі треба розоружитись а без армії їй грозить ще скорший упадок як з армією. Може й Чічерін „забезпечити" її риську границю, ає Чічерін се не 40,000,000 Українців ані 10,000,000 Білорусинів, ані 3,000,000 Литовців, які переперкнуть усе, що собі понаписують і „по-запоручують" всякі Йоффи і Домбські і Чічеріни і Грабські, і навіть всякі „мири" від версайського починаючи а на локарненському і навіть вічному упокою кінчаючи.

Кілько вже „мирів" на світі було, які навіть не пережили своїх авторів....

Ойчизна в небезпеченьстве!

Польські газети як в Европі так і в Америці ніколи не перестають писати, що „ойчизна в небезпеченьстве", відколи трупа „ойчизни" перемінив Вилсон в живого трупа.

Але найголоснійше кричать саме тепер, а так кричать, що може аж в Локарно сей крик розпуки почують.

Нічого нового, бо Польща і так ніколи не була в небезпеченстві, але видно якась цілком нова небезпека, коли такий наглий крик.

Що-ж то за небезпека?

Отже, скріплення сили Німеччини, ну і новий розгін польського „злотого" (паперового) у безодню.

З локарненської конференції Німеччина може вийти далеко сильнійшою як вона тепер, а тут Польща стремить своєю шийкою через територію Німеччини до Балтійського моря і лапою засягла німецький уголь на Горішньому Шлеську... І нумож давай просити алянтів, щоби просили Німеччину, аби запоручила нетикальність польської шийки і лапи.

Тільки забули просити о запоруку нетикальности польського „злотого", хиба що може знають, що такого „злота" і так ніхто не буде тикати.

А доля Польщі така, що як не умре скорше на хорі границі, то умре на шийку, або на „злотого".

З українського життя в Америці.

Просвітне житє в Филадельфії.

Дня 4. жовтня с. р. відбулася в Филадельфії в Січовому Домі загальна дискусія на тему: Чи можливо розвивати українські господарські інституції в Злучених Державах а з окрема в Филадельфії.

Дискусія відбулася з рамени Американсько-Українського Економічного Товариства та при допомозі І. Січового Округа. Головний референт Др. Вол. Галан пояснив зібраним цілі згаданого товариства та причини його основання. Ціль Економічного Товариства гуртувати американсько-українську іміграцію для помочі при господарській відбудові української держави та щоб поліпшити її матеріяльне положенне, тут на місци. Наша інтелігенція і взагалі національний провід замало посвячує уваги господарським справам. Американська іміграція, [illegible] створити собі товариство і створити сильну організацію в Филадельфії, та нарязати зносини зі всіми українськими господарськими інституціями в Америці і в краю. Щоби згуртувати всіх працьовників на господарському полі біля одного осередка, товариство рішило в як найскоршому часі приступити до видавання власного господарського журналу в краю, в якому бувби теж американський відділ. Так започаткувавши справу, товариство приступить відтак до виконання дальших покучих завдань, які однак вимагають більших засобів та більшої організації.

Щоби почути думки филадельфійского загалу, товариство уладило дискусію. Говорячи про можність розвою наших господарських установ в Америці, референт вказав на значінне та розвій кооперації. Почини, які роблено в Америці на кооперативнім полі, показали ясно, що кооперація може розвинутись гарно, коли однак в наше народне житте внесемо більше моралі, почуття відвічальности, та доберемо фахові сили.

Після оживленої дискусії присутні дійшли до слідуючих заключень:

1) Теперішні відносини серед американсько-української іміграції взагалі, а в Филадельфії зокрема, є того рода, що майже не мислимо приступати відразу до закладання кооператив чи інших підприємств. Натомісць є вказаним і конечним приступати негайно до поширення кооперативної та взагалі господарської літератури і закладати торговельно-господарські курси, щоб згуртувати наших імігрантів, підготовити їх фахово, виробити товариськість та взаїмне довіє і в той спосіб підготовити грунт до дальшої успішної праці.

2) Скликати негайно на нараду всіх наших фахових робітників з ріжних областий промислу і торговлі та започаткувати їх станову організацію.

На закінчене виголосив незвичайно цікавий реферат п. Лівач про продукційну силу населення у Канаді і Злучених Державах. Послугуючись найновійшими статистичними датами референт виказав, що продукційна сила американського робітника перевисшає більше чим в десятеро продуктивність українського робітника. З того важне заключенне, що Україна мусить піднести свою продукційну силу, щоб могла видержати світову конкуренцію. Допомогти в тому може яка американська іміграція.

Дискусія мала незвичайно поважний характер. Як зачуваємо, плянується дальші виклади та дискусійні вечері, що треба повитати яко незвичайно відрадне явище серед нашої іміграції. Слідуючі збори Економічного Товариства відбудуться 18. жовтня (в неділю) о год. 8 вечером в Січовім Домі в Филадельфії. Хто цікавиться цею справою, просимо прийти та привести своїх знакомих.

В. Г.

Василь Осухівський.

ПРИКАЗКА.

Як був я молодший,
Гадав поїду в світ,
Бо інакше змарнуюся
Тай звяну як той цвіт.

І що може так не було,
Загнався я в чужину,
І кілько то літ минуло
Вже призабув вітчину.

Тепер теж не молодеський,
Літ богато вже пішло,
А я все бідний грицусь,
Як би то щасте прийшло.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.:

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи",

"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСІ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

На будову церкви, що згоріла вчасі війни.

Заходом Комітету зложили слідуючі жертви на будову церкви в селі Дорофіївці, пов. Скалат, Галичина:

По $20.00: Кипріян Витошинський, Василь Лубкович, Теодор Лещук, Франко Лещук; по $10.00: Іван Гураль, Василь Пашук; по $5.00: Николай Гук, Іван Сокол; по $1.00 зложили: Олекса Гураль, Михайло Головчук, Николай Демків, Іван Покутицький і Михайло Проскура.

Усім жертводавцям щире і сердечне спасибіг.

Дорогі по Христі, Браття і Сестри, зі села Дорофіївки, закликую Вас всіх, спішіть зі своїми жертвами на поміч своїм Братам і Сестрам в старому краю, котрим вчасі світової війни згоріла церква і вони бідаки не мають де спільно богослуження вислухати ані помолитись. Я був наочним свідком сього, як з недогарків поставили „шандочку" і там до сеї пори сходяться на молитву. Прикро мені було на се дивитись і я прийшавши сюди до Америки в 1924 році, задумав Вас, дорогі Браття і Сестри односельчани, просити, щоби Ви були ласкаві кинути свою лепту на будову своєї рідної церковці, а ще особливо в теперішній хвилі під польською владою, що нівідки помочі не дістануть. Тож спішіть зі своїми жертвами на поміч! Жертви проситься ласкаво слати на мою адресу:

Wasyl Lubkowicz
626 Roosevelt ave.
Carteret, N. J.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Д. Василь Лубкович був у редакції Свободи і предложив нам повновласть, яку одержав від церковного комітету з Дорофіївки, повіт Скалат.

В повновласти сказано, що уповажнюється Василя Лубковича до збірки і згадано, що церква згоріла вчасі війни та що громада звезла вже на 15 стосів каменя, а на будову гроший не має і тому апелює до односільчан в Америці о поміч.

Під повновластю є церковна печать і підписи о. Ізидора Свистуна, Луки Кривого й Александра Шерестія.

БРУКЛИН, Н. Й.

Прогулька місцевих Українців.

В Бруклині на Норт Сайд істнує 4 відділи Укр. Нар. Союза, а 3 з них належать до одної місцевої централі, себто до українського товариства Рідна Хата, котра внедовзі має закупити дім, щоби ті товариства мали де мітінгувати і розвивати громадське житте. До сих товариств належать щирі Українці, котрі розуміють вагу своєї запомогової організації, яка опікується членами і їх родинами, себто наші союзовці.

Кожде товариство сього року устроювало прогульку, чи то пікнік для розривки членів і їх родин. Насамперед устроювало братство св. Тройці, від. 203 У. Н. Союза. Відтак тов. Запорожська Січ, від 325, тов. Богдана Хмельницького, від. 22. У. Н. Союза. Однак з тих прогульок мало користи було до каси, а може ще й страта була. Тому набудуче я радив би злучитись та устроїти один спільний пікнік. Се меньше заходів, а більше користи.

Остання в сезоні була прогулька українського товариства Рідна Хата 9-ого серпня с. р. Ледви рано сонце зачало сходити з маленькими хмарами, комітет вже був в роботі. Збирав річи, щоби скоріше дістатись до Белвердер Парку, коло Норт Біч. О 11-ій годині приїхали великі троки повбирані в синьо-жовті ленти по одній стороні, а по другій в американські прапорці. Гр. П. Малицький віхав на Метрополітен евеню, гр. Д. Сметанюк на Берри Стріт. Чути голос труби: Виходіть! Минає 15 хвиль. Громадяни і громадянки повсідали з дітьми. Троки рушили. Їдемо, їдемо. Віздимо до парку. Брама повбирана прапорами. Між ними пишається гетьман на коні. Дався чути сильний звук музики: Ще не вмерла! В парку іде весела забава. Все свіжі гості прибувають. Вітер подуває, а птахи цвірькають, немовби кликали: Ходіть, ходіть. Знов дався чути голос труби на пів милі, а то машируе Чорноморська Січ з Ню Йорку. Весело співає стрілецьку пісню. Входять до парку. Відтак до галі, де привитав їх менаджер пікніку гр. С. Заблоцький. Зробили дефіляду. В мене впало на думку: Гей не дивуйте, бідні люди, що на Вкраїні повстало! Знов весела забава в парку. Музика тче гопака. Крешуть молодці мов на Запорожі. Минає скоро день веселої забави. Предс. Р. Хати гр. Григорій Бардак особіна дякує всім громадянам за участь в забаві. Розїздяться весело. Троки знову збирають своїх. Покроплює дощик, але всі веселі і по дорозі домів співають: Ой летіла горлиця; другі: Ой гук матй, гук, а кума затягла Бодайся когут знудив. Так скоро троки зробили 20 миль дороги, що пікничани і не счулись, як були дома.

Громадянин.

ЗНОВА РЕВІЗІЯ.

Холмське „Наше Життя" пише:

Дня 6-го вересня в помешканні редакції „Нашого Життя" політична поліція відбула знова ревізію.

Як звичайно — безрезультатно. Чого шукали? Чому і кому обовязані ми новою візитою дефензиви і поліції до нашого льокалю?!

Шукали плям чорнильних на столі, дивилися на колір чорнил, шукали під ліжком, матрацом.

Так і не знаємо причин свіжої візити панів з дефензиви.

Передтим були ці панове в друкарні, де друкується „Наше Життя", там допитувались, коли працюють друкарі, які краски в друкарні і т. п. не менш „важні" справи.

Про причини ревізії у нас не трудно. Можемо тільки догадуватись, бо нам їх не вияснено.

Свіжо от в Холмі коло церкви хтось вивісив прапор з комуністичними гаслами в кількох мовах.

Очевидно дефензива хоче шукати „справцуф" і звязку зі співробітниками „Нашого Життя".

Мусимо рішучо застерегтись проти практик пана Дзендзелевского, керовника дефензиви.

Чому не шукав він в польському „Зверцадлі" і „Хелмскому Курері"? Чому не візитував польську друкарню?

Сам факт ревізії у нас свідчить, на скільки холмська дефензива розбирається в політичних напрямках Українців.

Видно, що для тайників кожний Українець — то є „большевик". Так воно виходить в практиці.

Навіть політичним анальфабетам з напряму газети відомо, що з комуністами не маємо нічого спільного. Однак панове з дефензиви — „шукають". Чи не виглядає це на явну шикану?

НАФТОВИЙ СКАНДАЛ ПЕРЕД НАЙВИСШИМ СУДОМ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — Нині почалася тут перед Найвисшим Судому Злучених Держав касаційна росправа над справою винайму федеральних нафтових грунтів міліонерови Синклерови. В росправі вічно фігурує імя бувшого міністра внутрішних справ Фола. Цікаво, що Синклер і Фол на спілку складають всю вину за безправства на Ленові, бувшого міністра фільтра в кабінеті Гардінга.

Lehigh Valley Railroad
ПРОГУЛЬКА ДО
УГЛЕВИХ РАЙОНІВ
HAZLETON, MAHANOY CITY SHENANDOAH, MT. CARMEL
в Неділю, Жовтня 11-го.
$3.50 Вертаний Білет до Hazleton
$4.00 Вертаний Білет до Shenandoah Mahanoy City and Mt. Carmel.
Тиікети добрі лишень на прогулюючім трені так і назад.
Лиш. New York 11.43 P. M. Суботи (Hudson Terminal only). Лиш. Jersey City 11.55 P. M. (Exchange Place Station). Лиш. Newark 12.25 A. M. (Elizabeth & Meeker Ave.) Прогульковий трен вертає, Лиш. Mt. Carmel 4.15 P. M., Shenandoah 4.50 P. M., Mahanoy City 5.15 P. M., Hazleton 6.00 P. M.
Тикети до набутя в Exchange Place або Journal Square. Телефон Інформаційного Бюра Montgomery 7000.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО
се підстава добробуту українського народу. Кождий з нас виростав на селі в старому краю і зріс з природою на селі. Тому то український нарід такий сильний фізично і здоровий. А як хто прийхав до Америки і пішов до фабрики, то тільки то невигод, небезпек і недуг він мусить перебути? Яка то нераз нужда грозить робітникови у фабриці на випадок безробіття? А господар, що має землю, нужди не боїться. Чому отже не ставати господарем? Чому не набувати землю в Українській Кольонії у Милвіл, Н. Дж.? Чому не позбутися острахи перед нуждою? А ціна дуже приступна. Пішіть лише запит на адресу:
В. МАТОЛІСЬ,
N. E. Corner 7th — Green St.,
PHILADELPHIA, PA.

КНИЖКА.

„Книжка є людина; більше того, вона є дух людини й найкращий її приятель". **Масарик.**

„Гарна книжка — це та, яка відповідає правді та справедливости". **Рубакин.**

„Гарна книжка — своїми чистими промінями оживляє серця й дає їм духову міць". **Гарне.**

„Нове життя людий розпічнеться тоді, коли життя зрівняється з книжкою". **Усан.**

„Книжка є наша найкраща спадщина, на нас лежить обовязок не ховати її, а ширити, давати їй змогу гулати по білому світі". **Русова.**

„Книга — а не війна й не кодекси XVII. чи XVIII. віку — визволили людину з рабства й тиранії царів і панів". **І. Калинович.**

НА ПОТАЛУ ГОЛОДОВОГО СМЕРТИ.

Подати голодному кусок хліба, простягнути йому помічну братерську руку вважалося досі в цілому світі, навіть між найбільшими дикунами, актом самозрозумілого обовязку та безпрецедентної людяности. Ніколи й ніде ще не лучалося, щоб такий вчинок підраховувано в категорію нагани і карідних проступків, ніколи й ніде ще не лучалося, щоби поданий кусок хліба відтручувано нахабно від уст потребуючих і голодних. Ніколи й ніде, крім — Польщі.

За час польської окупації на західно-українських землях дістали ми не один доказ нищення й осуджування Польщею всяких гуманітарних акцій, якщо тільки їх метою було зменшення нужди та недостач українського населення. Для пригадки згадаємо тільки розвязання „Горожанського Комітету" в 1921 р., заборону збіжевих збірок на голодуючу університетську молодь, припинення допомогової акції „Голодному Селу" в кількох повітах, як прим. в перемиськім, не дістав дозволу на ведення своєї акції, мовляв, польський уряд сам старається про потреби голодуючого населення.

А як він про сі потреби „старається", на се знова дістали ми такі пророчисті докази, які можуть сказати світови більше, ніж цілі томи писаного красномовства про польську толеранцію та культуру.

Як відомо, в місяці червні с. р. Головна Управа Українського Червоного Хреста переслала з Харкова 20 вагонів збіжа для голодуючого населення західно-українських земель. Колиб таку допомогу одержало населення якоїнебудь иншої держави, то її уряд поспішивби негайно зложити за неї подяку. А що зробили польські окупаційні власти?

Перш за все, представника комітету „Голодному Селу", на якого адресу отся допомога прийшла, покликано негайно до львівської поліції на переслухання. Поліційський допит про збіжевий дарунок Українського Червоного Хреста мав такий характер, начеб ходило тут не про хліб для голодуючого населення, але щонайменше про 20 вагонів сказиттових бомб, призначених на висадження у воздух польської державки. Щоправда. — переслухання не мало ніяких безпосередніх наслідків, але й ціла отся справа ще через те не покінчена.

З черги до краєвого комітету допомоги „Голодному Селу" у Львові почали напливати з провінції дивовижні вістки. Скрізь при розділі згаданого збіжа поміж голодуючих, пантрували польські жандарми й поліцаї, щоб не впало ні одно слівце про те, звідки походить отся братерська допомога. Тих, які про се заговорили, негайно арештовано й посаджено в холодну. І так, м. и., в дрогобицькому повіті арештовано за сей нечуваний „злочин" Миколу Стронського, селян Козаря, Курчака й багато инших. В деяких селах сьогож таки повіту роблено при тій нагоді допити навіть по ночах, пробуджуючи громадян жандармськими кольбами й запитками...

Щобільше. Не тільки на людий, але й на простягнений голодному братови кусок хліба, на само збіжа, накладено поклуди польський „арешт"! В селі Вацовичах „арештовано" 37 кільограмів збіжа, решту, яка залишилася до розділу.

Вичислені факти, хоча вони ще далеко не всі, розкривають нам справжнє хижацтво польської влади, яка не може стерпіти ніякої зорґанізованої гуманітарної акції навіть для ратовання фізичного істнування західно-українського громадянства. Польці всяка аналогічна допомога є сіллю в очах, якої вона не може переболіти. Вона найрадше хотілаби бачити, як українське населення західних земель вється у болях і погибає в голодових судорогах. Вона і справді в тому напрямку старається суперничати з елементарними катастрофами, насилаючи на голодуючі села своїх жандармів, щоб не допустити до уст голодного куска жертвованого хліба.

Рядовий.
(Український Прапор).

ПОЗІР! ПОЗІР!
ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦЯ!

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

— устроює —

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР

на допомогу голодним в старім краю

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ 1925

о годині 8-мій вечером

з добірною і богатою програмою

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКІЙ

752 State St., Perth Amboy, N. J.

Українці і Українки! Не забудьте прийти на сю святочну хвилю і своєю присутністю причинитись до осягнення так взнеслої і гуманної цілі. Наш святий обовязок народний згуртуватись як найчисленніше та показати, що ми діти одної Неньки-України.

Кождому відомо, кілько днесь голодних, збіднілих, без одежі і кусника хліба в нашій рідній стороні стоїне під ляцьким ярмом. А додати треба, що зближається зима; неодному хоби полатана свитина, чи сорочка, стане в великий пригоді. Ми лише одні вільні на землі Вашингтона, можемо стати в пригоді і помочи нашим нещасним побратимам. Проте всіх, що почуваються Українцями, запрашаєм так з Перт Амбой, як і околиці на той вечер до як найчисленнійшої участи.

234-35 **Комітет.**

ОГОЛОШЕННЄ РІЧНИХ ЗБОРІВ УКР. ГРОМАДИ В САВТІ, ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Повідомляється всіх батьків і членів Укр. Громади на Савт, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. жовтня (October), о годині 4. попол. в Українськім Домі, 610 So. American St. Просимо всіх Савтяніів прибути, а так само напоминаєм Батьків, щоб прибули та рішили про Рідну Школи. Небудьте байдужні про свою дитину, посиляйте її до укр. школи, не позвольмо забути свою мову так прекрасну.

На сих зборах маємо рішити дальші пляни укр. життя всі як один, а почуєте майно Укр. Громади в Савті. Тому на збори Громадо, бо се Ваша повинність. Незабувайте за укр школу, бо вній наша будучність! 234

ЗА УРЯД УКР. ГРОМАДИ:
Теодор Гриців, предс.; **Лука Боричка**, кас.; **Іван Юзьвяк**, писар.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ
написала **ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА**
Ціна $2.00.
Можна набути в Книгарні „Свободи"
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МОЗОК — БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЄГРАФ.

Професор Казамалі, славний неврольоґ і психіятр медіоляньского університету містить у „Revue Metapsychique" висліди своїх дослідів, з яких виходить, що при деяких душевних обставинах з людського мозку йдуть електро-магнетичні филі, подібно як короткі удари серця.

Проф. Казамалі основується при своїх пробах на праці російського професора Лазарева, яку цей предложив російській академії наук у 1923 році про тесаме питання. Італійський учений збудував металеву ізольовану комору, в якій чоловік без труду може сидіти годинами, добре електро-магнетично ізольованому. Крім того побудував чотири приймаючі апарати, для бездротного телеграфу. Для дослідів брав нервово хорих людий, яких мозок є дуже вразливий на подражнення. Найбільшеж дослідів робив із панею Маджі, Італійкою, славною в цілій Італії завдяки високо розвиненим прикметам медія. Коли чоловіка замкнути в такій ізоляційній коморі, лицем до приймаючого апарату, то — як запевняє проф. Казамалі — чуємо в слухавці шум, подібний до тріскоту в радіотелеграфічних сигналових апаратах. Чоловік в ізоляційній коморі є тоді ґаґіпнотизований. Шум той устає, коли чоловіка того зачинають досліджувати. Колиж його знову загіпнотизують, шум дається наново чути. То зовсім виразний шум. Треба запримітити, що люди, яких професор уживав для дослідів, не знали зовсім, що це за проби. Коли ґалюцінації приспаної особи стаються сильнійшими, то в слухаці чути свист або звуки подібні до звуків скрипки, заосмотреної сардіною (глушником) або до звуків челя. Кождий раз, як загіпнотизований чоловік вертав до нормального стану, ті модульовані й довгі тони вривалися, або мимоволі або за волею дослідника.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Я.! УВАГА!
ПЕРШИЙ ВІД КІЛЬКОХ ЛІТ
КОНЦЕРТ
НА ДОХІД МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА, баритона
при ласкавій співучасти визначайших українських артистичних сил, як ним ЕМІЛІЯ КОРНАТ, сопран; ВАСИЛЯ ЧОСНИКА, нашого многонадійного і талановитого скрипака і других. На концерті виступить Український Хор під управою п. Т. Онуфрика. Акомпаніямент під проводом п. Кардля Ляйтнера.
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ, 1925 РОКУ
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.
Початок о годині 7-ій вечером. — Вступ 50 і 75 центів.
По концерті танці при милих звуках української Орхестри П. Гуменюка.
До ласкавої участи в цім концерті запрошуєся всіх Родимців. 234-35

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ МІСТА НЮ ЙОРКУ
— відограється —
ПЕРШИЙ РАЗ СЕГО СЕЗОНУ
„МІЖ ДВОХ СИЛ"
в 4-ох діях, В. Винниченка.
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ЖОВТНЯ 1925 РОКУ
(SATURDAY, OCTOBER 10th, 1925)
В ГАЛИ ПІД Ч. 9 SECOND AVE. (bet. Houston & 1st St.), NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 8-мій вечером. — Вступ 75 і 50 центів.
КОМІТЕТ.
234-35

НОВІ ДОМИ І ФАРМИ! НОВІ ДОМИ І ФАРМИ!
Такий або инший, новий дім з великим огородом для курий і курий, можете від разу купити і мешкати в нім. Ціна $3750 за все, завдатку потрібно $350 коли купите, а $400 коли переберете вже дім на себе. Решту можете платити ратами протягом 11 літ. Тілісности суть в місті Rahway, N. J., котре є в сусідстві инших фабричних міст як Garwood, Carteret, Perth Amboy, Elizabeth і Newark. В тих містах і близько наших посілостий знайдете більше як десять тисяч фабрик. Купуючим дамо заняття в місци по $6 денно. В місцевости є школа, дві церкви, а боси і кари переїзджають через наші посілости, так само є місцевий парк десять миль довгий. Найлішу спосібність буде мав кождий до зарібку на лотах і домі з нагоди сего пару. — Пішіть або голосіться особисто до властителя Mr. I. DE TYNFO, 206 Broadway, New York City. Room 244. 22-

ВИ НЕ МОЖЕТЕ ПОМИЛИТИСЯ.
Коли вложите Ваші гроші до Liberty State Bank and Trust Company.
Вложені у нас гроші суть цілком безпечні і принесуть Вам процент.
Наш Trust Department може в потребі заступити Вам опікуна чи адміністратора.
Посилаємо гроші до всіх частей світа і виплачуємо долярами в ріжних краях, а виплати робимо в найкоротшім часі.
Продаємо корабельні карти на всі лінії.
Виготовляємо ріжного рода контракти і повновласти.
Голосіться до нас особисто або письменно і ручимо Вам, що будете вдоволені.
LIBERTY STATE BANK and TRUST COMPANY
23 North Main Street, Wilkes Barre, Pa.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!
ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.
Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шнур або инших річий, то зверніться до нас з замовленням.
МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕ-ИНДЕ.
ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити в своїм прапорови, відзнаками і лентами в шапках—Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за правдивість і красу виконаних у нас річий. Ми уділяємо Вам всяких інформацій і виплемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і поданю Вам докладну ціну. Не відкладайте або пишіть на адресу:
EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

АСТМА
Найострійші атаки астми і астматичних обмінів фебри можна на певно спинити протягом десять секунд до трех мінут вживаючи АСТМАДОРУ Дра Р. ШИФМАНА, котрий діяв проти напад в хвилю і дає безпроволочну пільгу і пацієнт може солодко заснути в ліжку, вимірі інакше не будь в силі, заснути хиба на кріслі. Пришліть нам своє імя і адресу, на поштовій картці по безплатну пробу. Спробуйте сего лікарства і переконайте ся о тім що пишемо без жадного кошту. АСТМАДОР продаєть ся по всіх другсторах і аптеках. Присилайте свій адрес по безплатну пробу до:
R. SCHIFFMANN CO., 1731 N. Main Street, LOS ANGELES, CAL.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

Сава Чалий.

(Історичне оповідання).

(44).

— Колиж до тепер я не буду знати, чи і мені тішитися, як що прийде, чи може втіху лишити самому Чалому.

— Треба все рахувати. Треба все тямити, коли що було і коли прийшло.

— Не все можна вирахувати. Як між мною і ним буде за малий відступ, або як цілком не буде, то як вирахуєш?

— А ти конче хочеш знати, чи твоє?

— Очивидно, що хочу.

— Я буду рахувати. Буду силкуватися, щоби ви оба не зійшлися.

Чалого цілий тиждень не було дома. Він обїздив граничний пояс по правім боці Бога. Аж по обзорнних граничних польських гарнізонів і бекетів, що запирали гайдамакам дорогу з Запорожа, вернув до Немирова. Здав звіт Потоцькому і поїхав до Степашок. Жінка лежала в ліжку, хоч вже було полудне.

— Що тобі голубко? — спитав. — Мама не казали мені нічого, щоби ти була недужа.

— Марино! — крикнув сердито.

— Що таке? — Марина спитала, вскочивши в світлицю.

— Ти чому не післала до Немирова гінця?

— Та на що?

— По маму! Бачиш, що пані недужа. Така біда.

— На ту недугу мама не поможуть! Вона прийде. Так як ви, так і я. Не сердіть ся, тільки хвилями... Пані будуть мамою.

— Таке вже було раз в Немирові і показалося, що я передчасно втішився.

— Тоді була тілько хвилинка. Тепер не так. Вже пару днів млоїть.

Чалий кинувся до Зоськи і став її виціловувати.

— Тепер пару днів не дошкулюйте їй, — Марина сказала і відійшла.

Чалий довго сидів на ліжку біля жінки і усцаливший гладив її. Шаравскі вдоволений з себе ходив по Немирові, весело посвистуючи. По якімсь часі він ще більше повеселів, бо поховав жінку і від Лейби почув дещо про Чалого.

Гайдамаччина в сих сторонах троха притихла. Не знать, чи боялися Чалого, чи може на Запорожу ладилися до якогось більшого удару. Досить, що Чалий мав довший супокій. Тільки доїздив до Немирова і десь колись, на днину, дві, на обзорнних граничних гарнізонів.

Одної днини до корчми Лейби заїхав верхом якийсь шляхтич. Був сторонський, бо Лейба ще ніколи не бачив його.

— Коли тут корчма, — шляхтич спитав жида, — то десь недалеко буде село? Де село, там також буде двір?

— Найблизше село і найблизший двір, Степашки. Сею дорогою лісом заїдете просто до двора.

— Яке то село?

— Полковника Сави Чалого.

— То польський, чи православний шляхтич?

— Шляхтич? То цілком не шляхтич.

— То він хиба арендар?

— Вельможний мабуть з дуже далеких сторін, коли не знають, хто такий той Сава Чалий.

— То така славна парсуна?

— Очивидно, що славна. Він був найлютійшим і найстрашнійшим ватажком гайдамаків. Тепер він полковник ясновельможного гетьмана коронного і пан на Степашках, хоч не шляхтич.

— Гайдамака полковником ясновельможного? Хотів би я побачити його.

— Поступіть до него. Він дуже гостинний.

— Ні я його не знаю, ні він мене ніколи не бачив в життю. Ще коби його двір був мені по дорозі, то поступив би. Але нарошно їхати до когось, тільки на те, щоби на него подивитися, якось не зручно.

Жид хвилю подумав:

— Я маю для вас раду, — каже. — У Чалого два, на ціну околицю славні хорти. Скажіть, що ви чули про них і приїхали спитати, чи не продав би вам.

— А як схоче продати? Що я з тими хортами зроблю? Хиба тобі тут лишу.

— Не продасть, бо не можна продати. То дарунок від ясновельможного. Се була би для ясновельможного велика обида.

— Колиж бо я не богато маю часу. Готов задержати довше.

— Прийме вас на нічліг. Кажу вам, він дуже гостинний.

— У гайдамаки не хочу. Я боявсь би спати у него.

— То переночуєте у мене. Маю світлицю для панів шляхти.

— Покажи! Може справді переночую у тебе.

Жид повів шляхтича в хату і показав світлицю. Була справді добра на нічліг і для найбільшого пана. Шляхтич поїхав на Степашки. По малій хвили перед корчмою знов затупотіло. Надїхали три їздці. Подобали на козаків з міліції якогось пана. Перед корчмою зупинили коні. Один підїхав до жида і спитав:

— Куди до двора полковника Чалого?

— А вам нащо Чалий? — жид спитав.

— Яке тобі, жиде, діло до того, нащо! Впрочім і ти можеш знати. Ми чули, що він вербує людий до своєї міліції. Ми хотіли би побалакати з ним. Може би й нас взяв.

— Питайте. Просто тою дорогою. Саме перед хвилею поїхав до него якийсь шляхтич.

— Ов! Як у него гості, то він не схоче балакати з нами.

— Той гість мабуть не довго буде там.

— Годину, дві?

— Не скажу. Але ночувати не буде. На нічліг приїде до мене.

Їздці зглянулися. Відступили від жида і щось між собою балакали.

— Маєш мід? — перший їздець знов звернувся до жида.

— Я на те тут сиджу, щоби мати мід і горівку.

— Ми рішили підождати тут, аж той гість Чалого верне від него. Аж тоді поїдемо до Степашок. Заведи коні до стайні.

Жид забрав коні, їздці пішли до корчми.

Шляхтич доїздячи до двора вагувався.

— Може би завернути? думав. — Бог знає, як він мене прийме.

Остаточно перемогла охота побалакати з Чалим і він поїхав далі. Аж здивувався, що Чалий так сердечно привитав його.

— Спитай жінку, — Чалий говорив, — чи я не раз не згадував тебе. Я дивувався, що ти не навідувавсь до нас. Я гадав, що ти відрікся мене за те, що я не так зробив, як ти мені радив. Біжу до жінки сказати їй, якого маємо гостя.

— Може би я насамперед з тобою побалакав? Діло важне. Або насамперед, або потому.

— Може таки справді зараз, бо жінка й так не готова показатися гостеви. Троха нездужає, отже час до часу лягає. Ходи до саду. Покріплене принесуть нам.

Пішли до саду і засіли за столом в бесідці.

— Ти мабуть цікавий, — гість зачав, — що я тепер дію. Отже я до недавна сидів на Запорожу з жінкою і ґаздував. Ґаздував і озирався, та наслухував. З того, що я бачив і чув, я додумався до того, що з гайдамаччиною не так зле, як то ми гадали по нашій поїздці в гетьманщину і до Січи. Повстане ширитися, сила гайдамаків росте. Є надія, що гайдамаччина розпалить велике повстане України. Я рішився пристати до гайдамаків. Як моя голова впаде, то впаде не без користи для України. Мене вислали до тебе.

— Хто вислав? Ще хто рахує на мене? Ти не боявся їхати сюди?

(Дальше буде).

В КОЖДИ УКРАЇНСЬКИЙ КАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ФАРМИ!

ПРОДАЄСЬ ФАРМА 150 акрів, 50 орної землі, решта ліс і пасовисько, великі забудовання, добра вода, 10 кімнат дім з газовим світлом, 24 дійних коров, 5 ялиок, 4 телят, 1 бугай, 2 коні, 45 курий, всі фармерські машини, весь сезонний збір, фарма при стейтовій дорозі, склеп, школа, костел і молочна фабрика при фармі; продається з причини поводовіня. Ціна $9000, готівкою $4000, решта на сплати. Голоситись до: **John Nalepa, Remsen, N. Y.** 193-

ДОБРА НАГОДА.

Фарма в стейті Ню Йорк, 153 акри, половина орної урожайної землі, решта грубий ліс; фарма при стейтовій дорозі межи трома великими містами, миля до міста. На фармі знаходяться 8 добрих будинків, покритих сивою блахою, дім на 8 кімнат з порчом, 2 пари коний, 5 коров, 4 безроги, стадо курий та качок, автомобіль новий, машина до кошення збіжа, сіварка, два плуги, косарка та другі машини. Тогорічний збір з фарми був 20 тонів сіна, жито, овес, гречка, картофлі, кукурудза, так само є великий город, на котрім находиться капуста, цибула, петрушка і т. д. То всьо за $5.000, половина готівкою а решта на догідні сплати. На фарми доску нема. Голоситися до гросериї: 231-36

PAUL KUTYNSKI,
1 Peach St., Paterson, N. J.

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА ЛІЧНИЦЯ Д-РА Й. ЗАМОСТЕ

Спеціяліст від внутрішних, нервових, дячих, хірургічних, женських слабостий і акушерство. Лічение хронічних мужеських і женських слабостий, кровяних і скірних після найновійших метод.

X-РЕЙ апарати для оглядин внутрішних органів. Найморедніший електричні апарати.

Офісові год.: денно від 10—2 і 5—8.
В неділі від 10—12.
193 Second Ave., New York City.
Тел.: Stuyvesant 9715.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Остр і Хронічні Слабости лічимо після найновійших метод. Цеперіжні як небезпечна хороба, або як довго хорувте, я можу помочи Вам.

Помагаю скоро в хоробах нервових, шкірних, кровяних, нирковых, мочевих, ревматизмових, гемороїдах, кишкових. Оплати уміркованні. Порада і оглядини даром.

DR. L. ZINS
110 E. 16th ST., NEW YORK,
між 4th Ave. і Irvington Place
Телефон: Stuyvesant 9175
Години: Денно 9 рано до 8. вечер; в неділі від 9 рано до 4. полудня.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло перекрестя ст. Юрк.
Говорить по українськи.
Робить успішно нежуги мужин, жен ноги і кігтей.
Найморедніший електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить нежуги мужин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає ведужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евіні
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

СОЛІТЕР БУШУЮЧА ПОШЕСТЬ КРАЮ. — ВЕПРОВИНУ ПРИЛАДЖУЮТЬ СПЕЦІЯЛЬНО ДОБРЕ.

Відомлення вказують, що велике число народів терпить від солітера. Причутність цего потвора приписується якраз несолідному приладжуванню вепровини. Свіже мясо є звісне, що в нім знаходяться тисячі мікрупів солітера, котрий як не у бється підчас приладжування мяса, включються в жолудку, з якого опісля нічо мучать, а з часом уживають свого хазяїна. Тому кожда вепровина, вуджена, вуджена і не спеціяльно добре зварена і дуже точно переглянена у рідни чи не має малих білавих дуже подібних до кокушів, мікрупів. Тисячі мущин, женщин і дітий терпляних ліпшеся безсущібно на ріжні другі хороби, коли їх дійсний клапіт є цей потвір солітер. Цевинник позбавлений цего є відхоплені части того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вимкоєм лакомством, обложений язик, зата, болі в кривах, членах і в ногах, заворот голови, біль голови, млости як порожний жолудок, нидіння, підкоп попіл очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дається відчувати, ниже бутовіня в жолудка до внутренности. Знова чується якийсь щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі. Час немилий відчи, слідуюче що хвилини, попадає в апатію, зненоста до праці, зависіли ліниві. Є відомо, що епілептичні напади спричинює цей потвір, котрий часто доростає повда 30 стіп. Коли достане до гортанки може удусити свою жертву. Позбудьтеся цего потвора сейчас, заки шкодне ще зародити безпосотно. Вишліть $10.48 за дозу **Laxin**, коли хочете позбутися цего страшного паразита. **Laxin** в незвичайний спосіб чисти у вас кишки хробаки. Продається лише у **Lazai Co., 148 Lazai Bldg. Box 143, Pittsburgh, Pa.** На забезпечення ласки додайте 25 центів окремо. Зі ним платною не висилаємо. (C.15)

Стереотип

С. Макінка.

РОЗМОВА ДВОХ ХВОРИХ.

— Здоров синку! Як почуваєш себе сьогодня? — запитав цар Всеобдирайло свого дволітнього синка Золотопупенка.

— Як покійна мамуня Маточка-Ошуканочка за три роки перед смертю,— спокійно відповів синок.

— Що ти! — перелякано крикнув батько.

— А те, що чуєте та бачите.

— Заспокійся, синку, — продовжував Всеобдирайло, — то кляті Німці набрехали про твою хворобу, а ти скорійше повірив та думаєш, що таки справді хворий. Я тебе запевняю: ти здоровий і ростеш, як квітка.

— Підчас осінних морозів, — з усмішкою додав син.

— Ти, як бачу, смієшся... Цей сміх тішить мене... Я радий... Правда, ти трохи спав з крови і тепер блідий, але вернеться дядько Любиславко з Америки, привезе лік, споживеш його і здоровли вмить поправиться... Мало того буде, прикажу запустити подвійну порцію маєтко-податоньку, — пашортоналогу, оборотодологу... Словом, всього, що тільки буде на користь для твойого здоровля.

— Дякую... Я вірю, що ти для мене чнічого не пожалієш, але що з того... Пригадай собі, як ти пестив мене змалку, як годував... Бувало, що тільки забажаю — все маю. Ти приказав, щоб твої піддані менше їли, зле одягалися, мерзли в холодних хатах, позбавлялися науки, ходили, а не їздили і всі, збережені в такий спосіб ощадности, мені в офіру давали... Люде, раді чи не раді, слухали, несли і шовк? Всі оголилися без бритви, а я, як вродився на кривих ногах, так і стою на них... Мало того... В голові постійно шумить неначе вітер в димнику під зимову пору, а в грудях, мов тисячі пявок, щось ссе, смокче. Вічно їм і ніколи ситий не буваю; здається зїв би увесь світ і то не був би ситий.

— Не турбуйся, не турбуйся, — почав гарче заспокоювати батько: — Забракне чогось у мене — у сусідів візьму в позичку, увесь свій нарід до десятого покоління податками обложу, а тебе вирятую. Ти ще виростеш славним козаком.

— Як гриб на коляду, — перебив син: — Ти, тату, не обіцяй, глянь краще на мене і побачиш...

— Щож я побачу?! — сердито запитав Всеобдирайло.

— Щоб Придивися пильненько. Ти казав, що моє біле личко буде вічно сяти сріблом... А чи так? Не пройшло й двох років, а вже пожовтіло, як у столітнього Китайця. Ти твердив, твердив на ввесь світ, що ноги у мене золоті, а вони глиняні. Тільки денеде іскорка золота сяє і колиб не отих пару американських шмат, давно би поламалися. Та й ті з мене здираєш і на купівлю ліх зуживаєш. І так все...

— Що маю робити? — стурбовано запитав старий батько.

— Поперше, — відповів син: — викинь з голови, що ти найрозумніший і найздібніший з людей, не берись обгоняти ділав в один рік, чого видатніший від тебе люде не зробили протягом кількох літ... Тільки в казках діти родяться вмить і ростуть за один день. Я-ж мущу, як і другі, пережити дитинство, юнацтво, а тоді стати здоровим козаком. Ти перекормив мене в дитинстві, а на юнацтво не вистачає харчів; тому не дивуйся, що я хворий: то природна річ. Але і ти хворий... Ріжниця між нами та, що я хворію нормальною передчасністю, від якої рідко хто видужує, а ти хорий на велич, на славу, на велику пошану. Одне та й друге погане... Тому краще розстанемося... Ти відпочинеш і будеш тим, чим колись був, а я ще трохи похворію, а там і на побачення до матулі навідаюся.

Почесав старий Всеобдирайло чуприну та попікандював в сусідню хатяну.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!
УКР. СПІВ.-ДРАМАТ. КРУЖОК
відограє представленне

„БУНТАР"

велику драму в 3-ох актах
М. Ірчана

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ
849 NORTH FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Початок о год. 8-ій вечером,
Вступ: $1.00, 75 і 50 центів.
Чистий дохід на просвітні цілі. 233-34

ПОЗІР НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ
СПІВ. ТОВ. „БАНДУРИСТ"
відбудеся представленне

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

ДВА РАЗИ
10. і 11. ОКТОБРА 1925 РОКУ
В СУБОТУ О ГОД. 6. ВЕЧЕР
В НЕДІЛЮ О ГОД. 5. ВЕЧЕР.
В ГАЛІ ЦЕРКОВНІЙ
123-127 Park St., New Haven, Conn.
На це представленне запрошується Українців місцевих і з околиці.
233-34 **Комітет.**

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ ТОВ. „КУПЧИНЦІ"
— устроюється —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

в Укр. Робіт. Домі,
„MANHATTAN LYCEUM"
66-68 E. 4th St., New York, N. Y.

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ, 1925
Початок о год. 2-ій полудні.
Вступ 50 центів.

Вп. Родині! Цим тов. „Купчинці" в Ню Йорку запрошує Вас до участи в цім підприємстві, з котрого весь дохід піде на поміч збідованому селу, яке потребує помочі на всіх ділянках культурного життя.

Сподіємось, що Шляхетні Громадяни поможуть в змаганнях згаданого Товариства в користь рідного краю.

За добру забаву ручить
234,36 **Комітет.**

БЕЙОН, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ!
УКР. КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ
при церкві Усп. Пр. Діви
— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
В ГАЛИ „LABOR LYCEUM"
72 W. 25th St., Bayonne, N. J.
Початок о годині 3-ій полудни.
Вступ 50 центів.

На сей бель запрошує всіх Українців з Бейон і околиці
233-34 **Комітет.**

НОВІСТЬ! ВУДГЕЙВЕН, Л. АЙ., Н. Й.!
Заходом Української Робітничої Діточої Школи відограється по раз третий нову штуку написану т. В. Шопінським
під заголовком:

МАЛИЙ ТАРАС

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11. ЖОВТНЯ 1925 Р.
В ARCANUM HALL,
Jamaica Avenue & 116th Street, Richmond Hill, L. I., N. Y.
Перед і по представленню ТАНЦІ.
Початок о год. 2-ій полудни.
ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Товариші і Товаришки! Вже много з Вас бачили виступи дітий У. Р. Д. Щ. цеї місцевости та їх вишколення, і це хай буде заохотою для поновної участи, а певно будете задоволені. За цим разом буде представлений образ з життя дитячих літ найбільшого кнопотого генія і поета Тараса Шевченка. Тому проситься всіх місцевих та позаміщевих товаришів і товаришок взяти як найчисленійшу участь. Не оминіть цеї нагоди, а приходіть всі, щоб опісля не жаліли, коли розкажуть вам, що гарно відбулося не підприємство, а Вас там не було. Весь дохід призначений на удосконалення науки в цій школі. За взірцеву виставу штуки і гарну забаву ручить
233,35 **Шкільний Комітет.**

УВАГА! — ROCHESTER, N. Y.
СЕСТРИЦТВО
РОЖД. ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ
відділ 36 Укр. Нар. Союза
— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
в гали на Клінтон улиці, рог Гень ул.
Початок 7.30 вечером.

Запрашаємо всі Братства і Товариства і Сестрицтва прибути на нашу забаву та всіх Українців, не забавлятесь десь, за добру забаву ручить

І ВАШИМ І НАШИМ...

Коли приглянутись до ступневого зросту національної самосвідомости нашого сучасного жіноцтва і схарактеризувати це явище з психольоґічного боку, побачимо, що наслідків більш-менш сприяючих, окреслених в якімсь означеним мірилі, на багатьох не досягнено.

Вплив оточуючого чинника, матеріяльно ліпше забезпеченого, найбільшу відограє ролю в житті сучасного, а також і колишнього жіноцтва. Як більш відмінна натура, з нахилом до сильніших проявів оточуючого, чи якогось видатнішого чину, жіноцтво було та й є великим поклонником матеріяльних вигод. Коли якась справа являється корисніщою, з якої можна мати хист, сучасне жіноцтво в більшости, не зважаючи на можливу шкідливість подібного відношення до національних справ, керуються виключно цими вигодами, як більш реальним життєвим чинником. Бажання збогатитися, забезпечити себе хоч і хвилево матеріяльно ліпше від других — оце ті головні думки, мрії й надії сьогочасного жіноцтва, задля чого міняють навіть спосіб життя, свою віру, гублять своє національне обличча. У нас, Українців, за браком відповідно вихованих в національнім дусі жінок — це найбільше спостерігається. Без означеного, ясно наміченого відношення до рідної справи, жіноцтво знаходиться на разі в захитанім стані, а правдивіше — під гіпнозом „К. В. В." Цей погляд, ця приналежність до „Куди вітер віє" опанувала значно більшою частиною молодшого жіноцтва, чи то сучасних панночок, котрі при сучасних обставинах означено дзвірують між „вашими і нашими".

Повна відсутність ознайомлення з рідною історією й культурою свого народу, багато сприяє такому відношенню до рідніщих справ і находиться між одними та другими:

От така шкідлива лявірова небажано впливає на молодше покоління, котре без належного догляду старших підпадає якійсь хвилевій течії думок чужого напрямку (найбільше старому російському), а через деякийсь час міняється в протилежність і появляється ще щось трете, четверте і т. и. Зрозуміло, що найбільшу ролю тут відограє матеріяльне положення, що дуже хутко приваблює оцих „К. В. В.-істів."

Положення складається трагічне. Національне походження, зокрема в осіб українського роду забувається й проявляється сприяюче до російського чи польського, але тріває доти, поки не зявиться ще якийсь індівід з повніщою кишенею. Співчуття „вашим" міняється прихильністю до „наших", а потім знов і знов... без кінця переміна вузьких поглядів.

Питання: яка-ж це буде мативиховательна своєї (української) дитини? Чого-ж навчить вона? От такої хіба лявірови: „і вашим і нашим", чи знов „Куди вітер віє?" Яка-ж дитина потім буде? Безумовно — наслідниця подібної мамусі. А далі?.. Не питай же! Зрозуміло, що наслідки трагічні. Витворити молоде покоління в свідомих національних робітників не дасться можливим, а шляхи до яничарства недалекі.

(Наше Життя). **О. А.**

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Помогло затякити собі:

1. — Дописі писати **коротко.**
2. — **Виразно і чітко.**
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати; ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописи, яку допісувачем написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „нагах" дописів з домашнім „сейчас" помістити, бо це звичайно тільки показує, що допісувачем небажаєся і хоче, щоб редакція це надоважила.
10. — Не присвоювати редакції стаття і поезиї написаних щодо форми, або безвартних щодо змісту; а до того в не задовго дворту такиж вірше.

ПОЗІР МІННЕАПОЛИС МІНН.!
Заходом Укр. Місцевого Хору
— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ 1925
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПРИ ГР.-КАТ. ЦЕРКВІ СВ. КОНСТАНТИНА
(University St. & 6th Ave. N. E.)
Початок о год. 7-мій год. вечером.
Вступ 50 центів.

Всіх Українців Міннеаполис просимо прибути, а певно будете задоволені і не пожалуєте труду.
234 **Комітет.**

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ ПОЗІР!
З CARTERET, N. J. І ОКОЛИЦІ!
ТОВ. СПІВАЦЬКЕ БОЯН
— уряджує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. ЖОВТНЯ 1925 Р.
в гали Угорських Русинів
ПІД Ч. 42 COOK AVE.
Початок о годині 6-ій вечером.
Вступ для мущин 50 центів;
для женщин 25 центів.

На баль запрошує Українців і Українок з Carteret, Perth Amboy, Rahway і Elizabeth, N. J. На балю буде пригравати первородна музика, а весь дохід з балю призначений на інвалідів в старому краю.

За добру забаву і чесну обслугу ручить
234 **Комітет.**

ПОЗІР! — NEW BRITAIN, CONN.!
УКР. СПІВ ТОВАРИСТВО
при укр. кат. церкві в Ню Брітейн, Конн.
— відограє —

„ЦИГАНКА КРАСАВИЦЯ"

комедія в 3-ох актах

В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ, 1925
Год. 7.30 вечір. — Укр. Галя.
Вступ 50 центів.

Запрашаєсь всіх до численної участи.
234-36 **Комітет.**

ОДНАК СЕ ЗНАЧИТЬ БОГАТО ДЛЯ НАС.

Земля важить 1,311,000 біліонів, біліонів фунтів. Коли хотілибисте написати се число, мусите додати до 1,-311,000 ще двайцять одно зеро „0". Если важіте 100 або 200 фунтів, се не значить для матери землі нічого, а для Вас се значить богато. Життя є приємним, кождий прагне вживати життя. Найліпшим товаришом життя є Трінера Гірке Вино позвляє міцнити мязи, кождий, котре без належного догляду старших підпадає якійсь хвилевій течії думок чужого напрямку (найбільше старому російському), а через деякийсь час міняється в протилежність і появляється ще щось трете, четверте і т. и. Зрозуміло, що найбільшу ролю тут відограє матеріяльне положення, що дуже хутко приваблює оцих „К. В. В.-істів."

Положення складається трагічне. Національне походження, зокрема в осіб українського роду забувається й проявляється сприяюче до російського чи польського, але тріває доти, поки не зявиться ще якийсь індівід з повніщою кишенею. Співчуття „вашим" міняється прихильністю до „наших", а потім знов і знов... без кінця переміна вузьких поглядів.

Питання: яка-ж це буде мативиховательна своєї (української) дитини? Чого-ж навчить вона? От такої хіба лявірови: „і вашим і нашим", чи знов „Куди вітер віє?" Яка-ж дитина потім буде? Безумовно — наслідниця подібної мамусі. А далі?.. Не питай же! Зрозуміло, що наслідки трагічні. Витворити молоде покоління в свідомих національних робітників не дасться можливим, а шляхи до яничарства недалекі.

(Наше Життя). **О. А.**

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; стараємо, ціленьма і скора наука; прийнялись кождого часу. По уладнеию видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Tel. Lexington 4219.

РЕВМАТИЗМ

Подлавлений домашний середник, заявляє один, котрий терпів.

В році 1893 я набувся мускулярного і найжче-острого Ревматизму. Я терпів біль, про який можуть знати лишень ті, котрі його мають, понад три літа. Пробував в одного лікарства за другим, одним полекша, коли і прявіша, тривала дуже хвилево. Вкінци знайшов я середник, котрий вилічив мене цілковито і не виносив мене більш не вертає більше. Я відпоручив його мовіці, котрі терпіли на сю хоробу, декотрі з них по сімдесять і вісімдесять літ старі, а результат в них був тоїсам, що і в мене.

„Я мав острі болі нечеб електрична струя перепіталa через мої сустави".

Я поручаю кождому терпячому, на мускулярний чи найже-острий (пухнення суставів) ревматизм попробувати „Домашного Середника", задля його подивлюючої сили гоєння. Не приймайте цеїни; можливо приішлю свое імя і адрес, а вишлю Вам його даром на пробу. По його випробуванню і переконанню о вартости того так дорого шуканого середника помагаючого позбутися ревматизму, заплатите тоді ас него одного доляра, однак розумійте, я не хочу Ваших гроший поки не будете вдоволені і не пришлете грошї сами. Чи не є се уважна ціна оферта? Чому маєте терпіти, коли приказадно тоєї так дуже дешо даром? Не відкладайте. Пишіть днесь 234—

Mark H. Jackson, 41 M. Durston Bldg., Syracuse, N. Y.

Mr. Jackson є відмічальним.

Повисша заява є правдива.

НЕРЕГУЛЯРНЕ ХОДЖЕННЯ ДО ШКОЛИ.

Не всі діти в шкільному віці ходять в школу. В краях, в яких більшу увагу звертається на освіту населення, всі діти в шкільному віці примусово обовязані ходити в школу. Шкільний вік дітий встановлено в ріжних краях ріжно. В Америці по закону кожна дитина повинна ходити в школу до шіснайцятого року життя.

Богато дітий які і є вписані в школу занедбує науку та не ходить до школи регулярно. Нерегулярне ходження до школи приносить шкоду не лише дитині, але рівнож приносить шкоду і тим установам, які найманють учителів, удержують шкільні будинки, та взагалі оплачують публичне навчання шкільної дітвори.

Департаментом Внутрішних Справ обчислено, що в Злучених Державах страчено минулого року близько $250,000,000 через нерегулярне ходження дітий до школи.

Досвіди пороблені Бюром Шкільного Образования над 72,120 дітьми в 70-ти повітах виказали, що пересічно в тих повітах ходять діти до школи всего 141 день в рік. Половина з цих дітий ходить до школи не цілих сім і пів місяця, одна четверта пять місяців, а одна осма менше чим три місяці в рік. Більше руґулярно ходять діти в таку школу де вчить більше чим один учитель.

Після віку дітий виходить, що старші діти ходять більше регулярно в школу чим молодші. Діти, які ходять в школу менше чим 130 днів в рік, є майже всі з початкового степеня. Того рода явище легко пояснити тим, що старші діти ходять в школу всеодно гарна або погана погода, колиж молодші звичайно на час поганої погоди не йдуть до школи і лишаються в дома. Та й родичі, хоч зрештою зовсім неслушно, не привязують такої ваги до навчання менших дітий як привязують до навчання більших. Такі дитячі оправдання в школі як встав пізно, ходив до міста і т. п. доказують, що родичі дивляться на це, що дитина остається в дома місто йти в школу, через пальці. Того рода поступовання родичів супроти своїх дітий, є немудрим і некористним, які їм самим що платять податки на удержання школи, так і для їх дітий, які не можуть навчитися богато не ходячи регулярно в школу. Лише стисла співпраця родичів з учителями може направити лихо.

Бюро Шкільної Освіти на підставі пороблених досвідів встановило, що успішне шкільне навчання залежить від регулярного ходження дітвори в школу, доброго учення в самій школі, та довжини періоду навчання.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 11. жовтня о 1-ій годині полудни, в гали Укр. Нар. Дому. Проситься всіх членів явитись на зборах, бо суть важні справи до полагодження. — Григорій Степанек, секр. рек.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється всіх членів Тов. Мир, від. 324, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 10-го жовтня с. р. в Укр. Громаді ч. 2309 Фейрмаунт-стрит, о год. 7-ій вечером. Присутність кождого члена конечна. — Д. Ключівський, секр.

ЧІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє, що місячний мітинг відбудеся о 1-ій годині попол. в неділю, дня 11. жовтня, в гали церковній при Райс і Оксфід бульварах. Проситься всіх членів прибути на мітинг. Будеть обговорюватися справу бали. — Михайло Бирак, предс.; Григорій Чикайло, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що мітинг відбудеся в неділю, дня 11. жовтня, о год. 2-ій попол. в гали церковній. Просимо всіх Сестер прибути і виповнити свої довги, бо котра не виповнить, буде суспендована. — З. Гунька, секр.

Продаю Шифкарти до Краю
на найлучші корабельні лінії.

На бажаних відходячих пропоную шифкарти просто без зайвої переїздки до: Бремен, Гамбурґу, Антверпен, Ротердаму і Данціґа, звертаючи особисто моїм пасажерам від самого їх приїзду до Ню Йорку аж до відходу корабля. Се поміж є добре взвала тисячам наших Українців.

ПЕРЕСИЛАЮ ГРОШІ

котрі вкладуються Американцями до банків на остатній почті. Пересилку гроший полагоджую скоро і по низькій ціні, а спеціяльно низький курс даю за пересилку в більших сумах.

СПОРЯДЖУЮ ДОКУМЕНТИ,

як: Контракти Купна і Продажи, повновласти, і т. д. котрі є правосильні в краю. Виробляю цертифікати і даючі право не горожанам Американським подати до краю на оден рік повернутися до Америки без жадних труднощий. По інформації пишіть до мого бюра зведеного і провадженого 15 літ під тим самим адресом.

G. KUNASHEVSKY
179 East 3rd Street, New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

НА ПРОДАЖ ґросерия і бучерня в Нюарку, чотири кімнати до мешкання і гараж; рент $50, ліс на 5 літ. — Голоситися під ч. **258 WILSON AVENUE, KEARNY, N. J.** 231-36

ПОШУКУЮ старшої женщини або дівчини до опіки двоїх дітий. Платня після умови. Голоситись листовно або особисто до 233-36

H. MYKYTYN,
519 Hunt St., Central Falls, R. I.

НОВІСТЬ!

Нагніти (Corns & Callouses) можна усунути без бритви чи ножа. Уживайте „Універсальний Корн Пластер" після долученого припису. Ціна за пачку по 25 центів, за шість пачок $1.25. На спробу (Sample) посилається даром тому, хто пришле 5 цент. марку почтову на оплату пересилки. — Пишіть на адресу: 234-

UHORCHAK'S PHARMACY,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ.

Маю на складі всякого рода костюми до аматорських представлень. Також українські народні строї на концерти і народні виступи, як також всі потрібні прирядя до характеризовання, як: перуки, вуси, бороди, фарби, кастиис і т. п.

Замовлення на костюми до представлень належить прислати на три тижні перед представленням, подаючи точний спис граючих осіб, на адресу:

M. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

М. ПОСТОЛОВСЬКИЙ
МАЛЯР
КОНТРАКТОР
виконує малярські роботи.
337 E. 9th ST.,
NEW YORK CITY
Tel.: Lexington 7978
Тут знаходиться і електричний майстер.

ДУЖЕ ДОБРІ, РУЧНО РОБЛЕНІ

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ

Виробляємо і споваджуємо ріжні першої кляси ручно роблені Італійські Гармонії, найліпші у світі. Десять літ ґарантії. Наші ціни суть низші від всіх інших. Безплатні інструкції для купуючих. Ґарантуємо, що зможете грати на наших великих Гармоніях з нот на протязі чотирьмісячної науки. Пишіть по англійськи по повні інформації. Надсилаємо бесплатно даром ілюстрований каталоґ.

RUATTA SERENELLI CO.
817 Blue Island Ave. Dept. 65,
CHICAGO, ILL.

ДАРОМ КОЖДОМУ і-ПРОСИВШОМУ книжочку з котрій є богато повістий та личних порад що принесе Вам користь. Пишіть конечно по нову, залучаючи кілька марок на пересилку. **European Book Supply Co., 1449 W. Division St., Dept. 19, Chicago, Ill.** 222

ЮЛІЯ ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИШИВАЧЕ КЕРЧІВ НА ВЕСІЛЬ, ХРЕСТИНИ І ВСЮ ДРУГІ ОБАВИ
136 E. 7th ST., NEW YORK CITY

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ „ВАСИЛІЯНИН"